

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 10 του Ὀκτωβρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὀδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4

ΑΡΙΘ. 117

ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΙΟΥ Η ΣΚΟΥΦΙΑ

Ἐβесе ὁ Σιμόπουλος καὶ μᾶς ἦρθε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ Καλογερόπουλος. Ὁ πρῶτος, οἰκονομολόγος μὲ πατέντα. Ὁ δεύτερος, δικηγόρος. Τί ἔχει νὰ κάνει αὐτό; Μερικοὶ εἶπαν— κι ἄδικο δὲν ἔχουμε— πὼς καλύτερα ποῦ δὲν εἶναι οἰκονομολόγος ὁ καινούριος Ὑπουργός. Ἔτσι, λένε, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ κάνει καμιά καινούρια σύμβαση μὲ τὴν Βιομηχανικήν. Ἄλλοι— κι αὐτοὶ δίκιο ἔχουν— βρῆκαν πὼς ἡ ἐκλογή αὐτὴ ἦταν παραπολὺ φυσική. Ἀφοῦ γίνονται ὑπουργοὶ τῶν Ναυτικῶν δικηγόροι, ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἄνθρωποι ἄεργοι, δίχως ὀρισμένο ἐπάγγελμα, ὑπουργοὶ τῆς Παιδείας, Στάθες, ὑπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν— δὲν ἔγιναν ἀκόμα, μὰ μπορεῖ νὰ γίνουν αὔριο μεθαῦριο—σαλεπιτζήδες, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ κ' ἓνας δικηγόρος, ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν;

Ἄξιος λοιπὸν κι' ὁ κ. Καλογερόπουλος. Μιὰ τρούπα στὸ νερό πρόκειται κι αὐτὸς νὰ κάνει. ὅπως κ' οἱ ῥι προκάτοχοί του, μερικοὺς καινούριους φόρους ἴσως πρόκειται νὰ βάλῃ, καινούρια πτώχεψη ἴσως πρόκειται νὰ κηρύξῃ, καὶ γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτὴ δὲ χρειάζεται καμιά ἐιδικότητα. Μπορεῖ νὰ τῆνε κάνει κι ὁ Σακκουλές, ἂν τότε θρονιάσουν στὸ ὑπουργεῖο κι ἂν τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ πηγαίνει καροτσάδα χάρισμα.

Ἐκεῖνοι, βλέπετε, ποῦ ψηφίσανε τὰ προσόντα, δνειροπολοῦσαν ὅλοι νὰ γίνουμε μιὰ μέρα ὑπουργοί. Γι' αὐτὸ δὰ καὶ τὴ θέση τοῦ ὑπουργοῦ τῆν ἀφήσανε δίχως προσόντα. Φτάνει νᾶσαι βουλευτής, ἢ καὶ βουλευτής σὰ δὲν εἶσαι, φτάνει νᾶσαι τρανὸς κομματάρχης, καὶ μιὰ χαρὰ γίνεσαι ὑπουργός. Ἄνευ πολλῶν στενοχωριῶν, ποῦ συνειθίζει νὰ λέει καὶ κάποιος χωρατατζής.

Διὰ τὰυτα, κάθε κρίση γιὰ τὸν καινούριο ὑπουργό μας, περιττή: Νὰ μᾶς ζήσει μονάχα καὶ νὰ μᾶς φορτώσῃ καινούριους φόρους στὴν ράχη μας. Καμιά ἄλλη ἀπαίτηση δὲν ἔχουμε.

Θέλουμε μονάχα νὰ ποῦμε κάτι ποῦ βλέπουμε κάθε τόσο καὶ ποῦ δὲν μπορούμε νὰ τὸ χωνέψουμε. Κάθε φορὰ ποῦ θὰ γίνῃ καινούριος ὑπουργός ἢ ποῦ θάλλάξῃ ὀλόκληρο τὸ ὑπουργεῖο, ὁ κοσμάκης θαρρεῖ πὼς κ' αὐτὸ γίνε-ται καὶ μιλάει γι' αὐτὸ καὶ τὴ σχολιάζει, καμιά φορὰ δὲ πιστεύει πὼς μὲ τὸ ἄλλαγμα τῶν προσώπων θάλλάξῃ κ' ἡ τύχη του.

Τέτια παρόδοξη συγκίνηση, σὰς τὸ ξομολογούμεσθε, δὲν τῆνε δοκιμάσαμε ἀκόμα, γιὰ τὸ θυμόμασθε, πᾶνάθεμά τονε, πάντα τὸν Μανωλὶδὸ μὲ τὴ σκούφιάν του

Ἄλλαξε ὁ Μανωλίδης καὶ φέρεσε τὴ σκούφια του ἀλλιῶς. Μανωλίδης πάντα ὁ Ρωμῖδης καὶ συχνουκου-

νάει τὴν ἴδια σκούφια πάντα στὸ κλούβιο κεφάλι του. Πότε τῆνε φορεῖ ἴσια, μὲ Σιμόπουλο. Πότε στραβά, μὲ Καλογερόπουλο. Πότε μπροστά, μὲ Θεοτόκη. Πότε πίσω, μὲ Ντεληγιάννη. Ἡ ἴδια σκούφια πάντα, στὸ ἴδιο κλούβιο κεφάλι φορεμένη.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ κατόρθωμά τῆς «Ἐστίας» δὲν εἶναι μεγάλο κι ἀξιοθαύμαστο γιὰ τὴν ἔριξη τὸν Σιμόπουλο. Κι ὅλο τὸ ὑπουργεῖο νᾶριχνε,

σπολλάττη δὲ θὰ τῆς λέγαμε. Τὸ κατόρθωμά τῆς εἶναι καὶ μένει μεγάλο γιὰ τὴν ἀπόδειξη ὀλοφάνερα στὸ λαὸ πὼς ὑπουργοὶ καὶ τραπεζίτες ἐκμεταλλεύονται ἀτιμώτατα τὰ πιδ ἱερά του πράματα καὶ τοῦ σταίνουν παγίδες πατριωτικές— σὰν τὸ λαχεῖο τοῦ στόλου— γιὰ νὰ τοῦ σουφρῶνουμε μὲ μαστοριά τὸν παρὰ του.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΣΑΝΣΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ *

Ὁ καθηγητὴς Krumbacher στὸ νέο του βιβλίον συμπεραίνει καὶ κείνος ὅτι ἡ φιλολογικὴ μας γλῶσσα πρέπει νὰ συμφωνεῖ μὲ τὸ γλωσσικὸ αἰσθημα τοῦ λαοῦ, πρέπει νὰ πηγάζῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν, πρέπει νᾶχει ζήσει τὴ ζωὴν τοῦ ἔθνους καὶ τότες μόνο, λέγει, δυνατό εἶναι νὰ συσταθῇ ἐθνικὴ φιλολογία, νὰ ὑπάρξῃ ἐθνικὴ ποίηση, νὰ αἰστανθῶμε τὴν καλλιτεχνικὴν ὠραιότητα καὶ νὰ τῆν παραστήσουμε. (1) Συγκρίνει κι' ὅλας τὴν καθαρῶσαν μὲ τὴν Λατινικὴν τοῦ μεσαιῶνα, καθὼς καὶ μὲ ἄλλες Ἀσιατικὰς ἢ Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας ποῦ παρουσιάζουν φαινόμενα ἀνάλογα μὲ τὴν γλωσσικὴν κατάστασίν μας, (2) δὲν ξέρομε ὅμως γιὰ τὴν ἐπερίλαβὴν τὴν ἐρευνᾶν καὶ τὴν Ἰνδικὴν, ποῦ, καθὼς χωρὶς ἀμφιβολία καλῆτέρα μᾶς θὰ γνωρίζῃ, δείχνει σημαντικὰς ἀναλογίας μὲ τὴν ζωὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἀπὸ τὴν πρῶτην ἀρχὴν μέχρι σήμερα.

Τὸ ὅτι σὲ μιὰ τέτοια γλῶσσα, ἴσια ἴσια ὅταν ἦτουν χωρισμένη ἀπὸ τὴν ζωντανὴν λαλιὰν τοῦ λαοῦ, ἐβλάστανε μιὰ τεράστια φιλολογία, ἐκάρτησαν ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς ἀνθρώπινης γνώσεως, ἐκαλλιεργήθηκα κάθε εἶδος ποίηση, φαίνεται νὰ ρίχνῃ ἀπὸ τὰ θεμέλια τὰ συμπεράσματα τῶν ὁπαδῶν τῆς δημοτικῆς μας, ἀφοῦ μάλιστα πολυχλιόχρονη εἶναι ἡ ζωὴ τῆς σανσκριτικῆς, ποῦ οὔτε σήμερα ἀκόμη τελειωτικὰ δὲν ἐνεκρῶθη, ἀλλὰ μένει ἡ λειτουργικὴ τῆς βραχμανικῆς θρησκείας κ' ἐκείνη κάνει νὰ φαίνεται ἓνα τὸ πολύσπορο Ἰνδικὸ ἔθνος, ἐνῶ μιλεῖ,

καὶ μιλοῦσε στὲς διάφορες ἐποχάς, διάφορα τοπικὰ ἰδιώματα. (3)

Τρεῖς μορφές ξεχωρίζονται στὴ σανσκριτικὴ: ἡ βαιδική, ἡ ἀρχαϊκὴ σανσκριτικὴ, καὶ ἡ κλασικὴ σανσκριτικὴ.

Εἶνε γνωστὸ πὼς οἱ περισσότεροι λαοὶ τῆς Εὐρώπης καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσιατικοῦ γενιοκρατιῶνται ἀπὸ μιὰ μόνον φυλὴν, τὴ Ἰαπετικὴν, καθὼς τὴν ὀνομάζει ὁ σοφὸς μεταφραστὴς τῆς Γλωσσικῆς τοῦ Whitney (4) καθηγ. Κατζηδάκης, καὶ πὼς ἓνας κλάδος τῆς φυλῆς αὐτῆς ἀφοῦ ἐδιάβηκε τὰ βουνὰ ποῦ χωρίζουν τὴν Ἀριανὴν ἀπὸ τὴν Ἰνδία, ἐκατοίκησε εἰς τὰ βαιριοδυτικά τῆς μέρη, τὴν Πέντε ποταμιά, καὶ γὰρ γὰρ ἐκυρίεψε τὸ Ἰνδοστὰν ὅλο.

Τὸ ἀρχαιότερον μνημεῖον τοῦ Ἰνδικοῦ λαοῦ, ποῦ εἶνε κι' ὅλας τὸ ἀρχαιότερον τῆς Ἰαπετικῆς ὁμοειθείας (5) εἶνε ἡ συλλογὴ τῶν Βαιδικῶν ὕμνων, τὸ ἅγιον βιβλίον τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας. Οἱ ὕμνοι τοῦτοι εἶνε γραμμένοι σὲ γλῶσσα πολὺ συγγενικὴ μὲ τὴν παλαιὰ Περσικὴν, καὶ, καθὼς ἀπόδειξε ὁ Μιττ, (6) αὐτὴ ἦτουν ἡ λαϊκὴ τῶν Ἄρκων στοὺς πρῶτους αἰῶνες ποῦ ἐκατοίκησαν τὴν Ἰνδία. Ὁ Βαιδικὸς τραγουδιστὴς ψάλλει, τὴ μεγαλοδυναμίαν τῶν θεῶν, τὴ γονιμότητα καὶ τὴν ὀμορφάδα τῆς γῆς, τῶν ἀγελάδων τὴν καλωσύνην κρᾶζει τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἀοράτου γιὰ τὸ λαὸν καὶ γιὰ τὴς γέννας τῆς ἀγελάδας, καὶ ὅλα σὲ γλῶσσαν ἀπλή, μεγαλόπρεπην καὶ ἀβίαστην, ὅσο μόνον μιὰ ζωντανὴ καὶ φυσικὴ λαλιὰ μπορεῖ νὰ εἶνε. Οἱ ὕμνοι ἀναβρῶνται ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια τοῦ λαοῦ ποῦ ἦταν ἀσπούδαχτος ἀκόμα κ' ἐζοῦσε ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τὰ ζωντανά του. Μόνον ὅ,τι μπορεῖ νὰ χαρακτηριστῇ ποιητικὴ συνέπαρση, μερικὴς τολμηρῆς μεταθέσεως, μερικὴς ζητημένους παρομοιώσεως, (7) αὐτὰ μπορεῖ νὰ διαφέρ-

*) Σ η μ. τοῦ «Νουμάς»: Ἡ ἐπιστημονικὴ διατριβὴ τοῦ συνεργάτη μας κ. Κωστ. Θεοτόκη, ποῦ ἀφιερῶναι ἅλη του τὴ ζωὴν εἰς τὴν μελέτην τῆς σανσκριτικῆς γλώσσας καὶ τῆς Ἰνδολογίας, ἐπρόκειτο νὰ τυπωθῇ τὸν περασμένον Δεκέμβρη μὲ τὴς γελοῖας παραχῆς τῆς «Ὀρέστειας» στὴν «Κριτικὴ». Τὸ περιοδικὸν αὐτὸ τότες ἴσα ἴσα ἔπαψε νὰ βγαίνει καὶ τὸ ἔργο τοῦ κ. Θεοτόκη ἔμεινε ἀτύπωτον. Τὴ μελέτη αὐτὴν εὐχαριστῶ μὲ μεγάλη τῆνε δημοσιεύομε σήμερα.